

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 286/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. J., CSc., M., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce v konaní vedenom pod ČVS: OUV-546/20-2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. J., CSc., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2011 doručená sťažnosť Ing. J. J., CSc., M. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) a „*práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru*“ postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod ČVS: OUV-546/20-2001.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením okresného riaditeľstva PZ z 18. júna 2001 vznesené obvinenie pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa ustanovení § 256 ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ktoré podľa jeho vyjadrenia nebolo do dňa spísania tejto sťažnosti „*uzavreté, či už odstúpením veci prokurátorovi a podaním obžaloby, alebo jeho zastavením*“.

Sťažovateľ sa domnieva, že doterajšia dĺžka trestného konania (desať rokov), je „*bezprecedentne neprimeraná*“.

Sťažovateľ argumentuje, že „*Vykonanie trestného stíhania v súlade s ústavným právom na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je významnou zárukou riadneho objasnenia trestnej veci a tým aj spravodlivého rozhodnutia, lebo prietahy v konaní a celková dĺžka procesu negatívne ovplyvňujú množstvo a kvalitu dôkazov a dokazovania.*“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností formuluje sťažovateľ záver o porušení jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru v namietanom konaní okresného riaditeľstva PZ.

Sťažovateľ na základe toho v sťažnosti žiada, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva „*na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru*“ postupom okresného riaditeľstva PZ v konaní vedenom pod ČVS: OUV-546/20-2001, prikázal okresnému riaditeľstvu PZ konať vo veci bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 9 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v konaní okresného riaditeľstva PZ vedeného pod ČVS: OUV-546/20-2001, ktoré podľa jeho vyjadrenia nie je dosiaľ „uzavreté, či už odstúpením veci prokurátorovi a podaním obžaloby, alebo jeho zastavením“.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Judikatúra ústavného súdu sa konštantne opiera o východisko, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva (práva) došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

V súvislosti s otázkou posudzovania zbytočných prietáhov vo veciach trestného obvinenia ústavný súd judikoval, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v trestnom konaní prípravnom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní navrhne podanie obžaloby, alebo v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní navrhne iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (III. ÚS 123/07, IV. ÚS 210/04, II. ÚS 325/06).

Ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľa bolo vyšetrowanie skončené a v zmysle ustanovení § 209 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov bol policajtom 6. apríla 2011 predložený Okresnej prokuratúre Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) návrh na podanie obžaloby spolu so spisom. Zo strany okresnej prokuratúry bola následne 20. mája 2011 podaná príslušnému súdu obžaloba.

Sťažnosť sťažovateľa obsahujúca námietku porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v namietanom konaní bola ústavnému súdu doručená až 10. mája 2011, teda po predložení návrhu na podanie obžaloby policajtom okresného riaditeľstva PZ príslušnej okresnej prokuratúre.

V čase podania sťažnosti už okresné riaditeľstvo PZ nedisponovalo právomocou vo veci konať, pretože táto bola predložením návrhu na podanie obžaloby prenesená na okresnú prokuratúru. Okresné riaditeľstvo PZ teda v danej etape konania nemohlo ovplyvniť priebeh trestného konania a ani porušiť základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Spracovaním a predložením návrhu na podanie obžaloby okresnej prokuratúre okresné riaditeľstvo PZ vykonalo všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa a svoju úlohu v tomto smere splnilo.

Možnosť domáhať sa ochrany základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním sťažnosti ústavnému súdu, a to vo vzťahu k postupu okresného riaditeľstva PZ, bola pre sťažovateľa časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v jeho veci vyšetrowanie v rámci prípravného konania.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré je imanentnou súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tieto námietky však osobitne neodôvodnil, pojal ich iba ako súčasť argumentácie namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tieto skutočnosti v spojení s predchádzajúcim záverom opodstatňujú, aby ústavný súd odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti aj v tejto časti.

Celkom na záver ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľovi v tom, aby sa opätovne domáhal na ústavnom súde nápravy, ak by v potenciálnom prípade vrátenia veci do stavu prípravného konania (§ 239 ods. 1 Trestného poriadku) dochádzalo v konaní okresného riaditeľstva PZ k zbytočným prietahom, resp. ak by dochádzalo k zbytočným prietahom v štádiu súdneho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2011